

Ochrana velkých šelem v unijním a národním právu Evropy

Abstrakt

Velké šlemy, mezi něž patří medvěd hnědý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a vlk obecný (*Canis lupus*), byly na území Střední Evropy v minulosti téměř vyhubeny, a teprve v posledních desetiletích se vrací do naší přírody. Na návrat velkých šelem proto reagují jednak právní řády dotčených zemí, ale také mezinárodní právo veřejné a právo Evropské unie. Důvody pro zvláštní ochranu a právní režim velkých šelem pramení zejména z jejich biologické odlišnosti, způsobu života, potencionální konfliktnosti s člověkem i vyšší míry ohrožení.

Cílem této práce je provést důkladnou analýzu právní ochrany velkých šelem v mezinárodním, unijním a národním měřítku. Ochranu velkých šelem nelze účinně řešit pouze v rámci území jednoho evropského státu, jelikož šelmy zvláště ve Střední Evropě hranice států běžně překračují. Velká pozornost je proto věnována právu unijnímu, které stanoví základ právní ochrany velkých šelem ve většině evropských státech. Z národních právních rádu Evropy byly pro srovnání vybrány právní řád České republiky, Slovenské republiky a Spolkové republiky Německo.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První část je zaměřena na zkoumání společenské reality, tedy sběr relevantních informací o životě, výskytu a ohrožení velkých šelem. Zatímco druhá část práce zkoumá platné právo a jeho aplikaci, a to na úrovni mezinárodní, unijní a národní.

Prostředky právní ochrany velkých šelem jsou v práci kriticky hodnoceny z hlediska jejich funkčnosti. Mezi základní otázky, na které se tato práce hledá odpovědi, patří (i) proč velkým šelmám poskytovat zvláštní právní ochranu, (ii) jakou ochranu poskytují velkým šelmám stěžejní mezinárodní úmluvy, (iii) jaké nástroje k ochraně šelem nabízí Evropská unie, (iv) jaké prostředky právní ochrany poskytují velkým šelmám vybrané národní právní řády, (v) jak účinné jsou jednotlivé prostředky právní ochrany zakotvené na unijní a národní úrovni a (vi) k jakým změnám by mělo dojít v právním řádu České republiky, aby velké šelmy byly chráněny efektivněji.

Klíčová slova: velké šelmy, biologická rozmanitost, ochrana zvláště chráněných živočichů